

ΤΟΥ **Μάνου Σκούφογλου**

Οι τριπλές εκλογές του Μαΐου είναι βαθύτατα πολιτικές. Το νόημα των ευρωεκλογών δεν εξαντλείται στο ερώτημα της εκπροσώπησης του (ασήμαντου άλλωστε από θεσμική άποψη) ευρωπαϊκού κοινοβουλίου, όσο και αν το πρόβλημα του ρόλου και της φύσης της καπιταλιστικής ΕΕ έχει τη δική του αυξημένη σημασία. Ούτε το νόημα των δημοτικών, και πόσο μάλλον των περιφερειακών, εκλογών ήταν “αυτοδιοικητικό”, όσο και αν τα ιδιαίτερα τοπικά αιτήματα και οι αγώνες έπρεπε να βρεθούν στο επίκεντρο των αντικαπιταλιστικών σχημάτων. Πίσω από τις τρεις κάλπες, με όλες τους τις ιδιαιτερότητες, βρίσκονται τα κεντρικά πολιτικά ερωτήματα, τα μνημόνια και η λιτότητα, η ταξική επίθεση του κεφαλαίου στους εργαζόμενους και, τελικά, το ζήτημα της εξουσίας.

Οι εργαζόμενοι, οι άνεργοι και τα καταπιεσμένα στρώματα δεν έχουν τίποτα να περιμένουν από τα μικρορουσφέτια που υπόσχονται οι επίδοξοι τοπικοί “άρχοντες” για να στελεχώσουν τα ψηφοδέλτιά τους και να μαζέψουν ψήφους. Αν δεν απεμπλακούν από τη λογική της συναλλαγής με τους εκλεγμένους, αν ελπίσουν στην επιβίωση από τα λεφτά του ΕΣΠΑ, που καταλήγουν κατά κανόνα στα χέρια των εργολάβων και καταδικάζουν τους “ωφελούμενους” στο κάτεργο της πεντάμηνης, άθλια πληρωμένης και χωρίς κανένα δικαίωμα εργασίας, οι εργαζόμενοι είναι χαμένοι. Μόνο με την ταξική ενότητα, με τον ανυποχώρητο αγώνα ενάντια στην κυβέρνηση και το κεφάλαιο, με τη συλλογική δράση και την αυτοοργάνωση μπορούν να βγουν από τα δεσμά της φτώχειας, της ανεργίας και της εκμετάλλευσης.

Κάθε ψήφος εργαζομένου στη ΝΔ, το ΠΑΣΟΚ και τη ΔΗΜΑΡ είναι ψήφος ενάντια στην ίδια του την τάξη, ψήφος αυτοκαταστροφική. Κάθε ψήφος στο ποτάμι, που αποκλειστικό σκοπό έχει να ρετουσάρει την τσαλακωμένη εικόνα της αστικοποιημένης σοσιαλδημοκρατίας, είναι

επίσης ψήφος υπέρ της κυβέρνησης. Κάθε ψήφος σε δεξιά, δήθεν αντιμνημονιακά μορφώματα, όπως οι ANEL (που χαϊδεύουν στοργικά το ναζιστή Μπούκουρα στη Βουλή) ή το κόμμα Πολύδωρα-Ψωμιάδη, είναι εξίσου επικίνδυνη και ευνοεί τα ίδια συμφέροντα: τα συμφέροντα του κεφαλαίου. Ακόμα περισσότερο, κάθε ψήφος στη Χρυσή Αυγή ή άλλα φασιστικά κόμματα (Εθνικό Μέτωπο) είναι μια μαχαιριά στην πλάτη των εργαζομένων, ντόπιων και μεταναστών, μια άθλια συστράτευση με τη μεγαλύτερη καπιταλιστική βαρβαρότητα, το ναζισμό. Οι ναζί πρέπει να εξαφανιστούν από τους δρόμους και από τις κάλπες. Το ίδιο και οι μεταμφιεσμένοι φασίστες, οι ακροδεξιοί εκπρόσωποι του μαφιόζικου κεφαλαίου, που κατεβαίνουν σε δήμους, όπως οι Μώραλης-Μαρινάκης στον Πειραιά και ο Μπέος στο Βόλο.

Από την άλλη, τα διάφορα πατριωτικά ψηφοδέλτια (ΕΠΑΜ, Δραχμή 5 Αστέρων), ακόμα και στις αριστερές τους εκδοχές (Σχέδιο Β'), ανάγουν τα ταξικά προβλήματα σε εθνικά, εξαντλούν την οργή τους στους "Γερμανούς" και αθρώνουν τους έλληνες τραπεζίτες και εργοδότες, δηλαδή τους άμεσα υπεύθυνους της επίθεσης ενάντια στους εργαζόμενους. Σπέρνουν την απάτη ενός δήθεν προοδευτικού καπιταλισμού με εθνικό νόμισμα και κηρύσσουν την αναχρονιστική λατρεία του ενός ηγέτη. Η ψήφος σε αυτούς τους συνδυασμούς είναι πραγματικά μια χαμένη ψήφος.

Η αποχή από τις εκλογές είναι πολλές φορές μια κατανοητή αντίδραση απέναντι σε ένα σύστημα που είναι συνολικά βαθιά άδικο, ταξικό, διεφθαρμένο και καταπιεστικό. Είναι όμως μια ανίσχυρη και λανθασμένη αντίδραση. Είναι αλήθεια ότι ο καπιταλισμός δεν αλλάζει αν απλώς αλλάξει το κόμμα που κυβερνά, τοπικά ή κεντρικά - είναι όμως εξίσου αλήθεια ότι οι εκλογές είναι μια πολιτική μάχη που οι αγωνιστές του κινήματος δεν μπορούν να αγνοήσουν. Αποχή σημαίνει να αφήσουμε τα πράγματα όπως έχουν, να αφήσουμε ανενόχλητα τα κόμματα του κεφαλαίου να κυβερνούν.

Στις εκλογές, επομένως, παρεμβαίνουμε πολιτικά και ψηφίζουμε ενάντια στο κεφάλαιο, την κυβέρνηση και το φασισμό. Υποστηρίζουμε την αριστερά και το εργατικό κίνημα - ποια αριστερά όμως;

Η κοινοβουλευτική αριστερά, η αριστερά του ΚΚΕ και του ΣΥΡΙΖΑ, είναι απολύτως ανεπαρκής.

Το ΚΚΕ στην ουσία υποσκάπτει κάθε μαζικό αγώνα, σπέρνοντας την ηττοπάθεια. Η κίβδηλη αριστερίζουσα ρητορική που έχει υιοθετήσει το τελευταίο διάστημα, πάντα υποταγμένη στη με κάθε τρόπο υπεράσπιση του γραφειοκρατικού του μηχανισμού, δεν είναι παρά

προκάλυμμα μιας ουσιαστικά συντηρητικής πολιτικής. Αυτό που εννοεί το ΚΚΕ όταν επικαλείται τη μελλοντική “λαϊκή εξουσία” είναι ότι σήμερα οι εργαζόμενοι δεν είναι ώριμοι για μαχητικούς αγώνες διαρκείας. Πρέπει να περιμένουμε έως ότου το μαχαίρι “φτάσει στο κόκαλο” – έως ότου, δηλαδή, οι εργαζόμενοι συντριβούν και χάσουν κάθε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις τους. Το ΚΚΕ τροφοδοτείται εκλογικά από στρώματα που συνειδητοποιούν την ενσωμάτωση του ΣΥΡΙΖΑ στο σύστημα, όμως πρέπει να γίνει κατανοητό από τους αγωνιστές και τις αγωνίστριες ότι η βαθιά δυσπιστία του για την εξεγερτική δυνατότητα της εργατικής τάξης και την ανατρεπτική δυναμική της περιόδου δεν αποτελεί εναλλακτική.

Ο ΣΥΡΙΖΑ διατυμπανίζει ότι μόνη λύση στα προβλήματα των εργαζομένων είναι μια κυβέρνηση γύρω από τον ίδιο και αποσύρεται όλο και περισσότερο από τους κοινωνικούς αγώνες για χάρη μιας πολιτικής με αποκλειστικό ορίζοντα τις εκλογές. Την ίδια στιγμή, η μελλοντική κυβέρνηση που υπόσχεται μετατοπίζεται συνεχώς προς τα δεξιά, μαζί με το πρόγραμμα του κόμματος. Ο ΣΥΡΙΖΑ στελεχώνει τα ψηφοδέλτιά του με πρώην γραφειοκράτες του ΠΑΣΟΚ, με πολιτικούς που ψήφισαν τα μνημόνια ή ακόμα και ακροδεξιών απόψεων (όπως οι επικεφαλής στην Πελοπόννησο και στο Νότιο Αιγαίο αντίστοιχα).

Είναι κατανοητή η (ελάχιστη ενθουσιώδης, άλλωστε) εκλογική στροφή πολλών εργαζομένων στο ΣΥΡΙΖΑ, ελλείπει μιας πιο ριζοσπαστικής ορατής εναλλακτικής. Είναι όμως, σαφές, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ, στο βαθμό που δεν έχει καμία διάθεση να συγκρουστεί με τους κανόνες του καπιταλισμού, με το κεφάλαιο, τους καπιταλιστικούς θεσμούς και την ΕΕ, δεν είναι δυνατό να τηρήσει ούτε τις πιο μετριοπαθείς δεσμεύσεις του προς τα λαϊκά στρώματα. Σήμερα, προσπαθεί να εκβιάσει την ψήφο των εργαζομένων λέγοντας πως η κυβέρνηση θα πέσει αν χάσει στις ευρωεκλογές και τις αυτοδιοικητικές εκλογές (πράγμα που δεν προκύπτει εξάλλου από πουθενά, αφού η σύνθεση της Βουλής σε τίποτα δε θα αλλάξει). Αύριο στις βουλευτικές θα την εκβιάζει με την ανάγκη να φύγει η μνημονιακή κυβέρνηση. Και μεθαύριο, αν τελικά γίνει ο ίδιος κυβέρνηση, θα συνεχίσει, τη στιγμή που μοιραία θα αθετεί τις όλο και φτωχότερες υποσχέσεις του, να απαιτεί την παθητικότητα των εργαζομένων για να μην πέσει η κυβέρνηση της αριστεράς. Σε αυτό το φαύλο κύκλο πέφτουν και τα ρεύματα της αντικαπιταλιστικής αριστεράς που συμμετέχουν ή καλούν σε “κριτική στήριξη” στο ΣΥΡΙΖΑ, ακόμα και σε αυτές τις εκλογές που δεν βγάζουν καμία κυβέρνηση, και στοιχίζονται στην πράξη πίσω από το ρεφορμισμό.

Το εργατικό κίνημα σήμερα, παρά τις σημαντικές μάχες που εξακολουθεί να δίνει, είναι σε ύφεση σε σχέση με την κορύφωση της περιόδου του 2010-2012. Είναι ωστόσο βέβαιο ότι θα υπάρξουν νέες εκρήξεις, αφού ούτε ο καπιταλισμός έχει ξεπεράσει τη δομική του κρίση, ούτε το πολιτικό του σύστημα στην Ελλάδα μπορεί να ανασυνταχθεί (αντιθέτως, τα κόμματα του

κεφαλαίου διασπώνται και χάνουν κάθε λαϊκή στήριξη). Στο σύντομο μεσοδιάστημα, οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι είναι καιρός να εμποδώσουν τις πολύτιμες πολιτικές εμπειρίες που είχαν τα τελευταία χρόνια και να οργανωθούν συλλογικά. Οι ανυποχώρητοι αγώνες είναι το καύσιμο, η ζωτική δύναμη, αλλά την κατεύθυνση τη δίνει η συνειδητοποίηση των πολιτικών στόχων που είναι απαραίτητοι για την απελευθέρωση των εργαζομένων. Χρειάζεται ένα μεταβατικό αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα, μια γέφυρα από τους υπάρχοντες μαζικούς αγώνες προς μια επαναστατική κατάσταση, προς την εξουσία και την αυτοδιεύθυνση των ίδιων των εργαζομένων.

Αυτό εξαρτάται από την ύπαρξη ενός μαζικού και συνειδητού υποκειμένου, αντικαπιταλιστικού και ανεξάρτητου από το ρεφορμισμό και από κάθε διαχείριση του συστήματος. Το σχέδιο για ένα τέτοιο ενωτικό αντικαπιταλιστικό μέτωπο εκπροσωπεί η ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Επιστρέφουμε τον εκβιασμό της “χρήσιμης ψήφου”: άχρηστη ψήφος είναι η ψήφος που διαιωνίζει την αδράνεια, τις εκλογικές αυταπάτες και τη γραφειοκρατία της κοινοβουλευτικής αριστεράς. Η ψήφος στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για την ενίσχυση της απαραίτητης σήμερα αντικαπιταλιστικής αριστεράς. Όχι, βέβαια, το πιο χρήσιμο: το πιο χρήσιμο είναι η κινητοποίηση και η αυτοοργάνωση των ίδιων των εργαζομένων.